

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **T. T. M. L.**
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2017, č. j. MV-134590-4/SO-2014

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ze dne 4. 6. 2014, čj. OAM-20931-27/DP-2012, jímž Ministerstvo vnitra zamítlo žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny (s manželem) dle § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. i) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), tedy z důvodu, že žalobkyně neplnila účel pobytu, neboť v době platnosti pobytového povolení již s (bývalým) manželem na území delší dobu nežila.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě žalobkyně předně namítala, že napadené rozhodnutí je v rozporu se Směrnicí Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále též jen „směrnice 2003/86/ES“). Správní orgány nezohlednily, že aplikace a výklad vnitrostátní právní úpravy musí být v souladu s touto směrnicí a že vnitrostátní úprava nesmí zhoršovat postavení cizinců vůči úpravě v ní obsažené. Je tedy nepřezkoumatelné, jak se žalovaná při svém rozhodování se směrnicí vypořádala, ačkoliv je součástí právního řádu nadřazenou vnitrostátní úpravě. Konkrétně pak žalobkyně odkázala na čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES, dle něž po pěti letech pobytu (dle žalobkyně jakéhokoliv pobytu, na konci pětiletého období pobytu za účelem soužití rodiny), má cizinec právo na samostatné povolení k pobytu nezávisle na nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, pokud si nevyřídí pobyt za jiným účelem. Pokud má tedy žalobkyně právo na samostatné povolení k pobytu, může toto právo realizovat i pouze pokračováním v povolení k pobytu za účelem soužití rodiny, avšak bez podmínky soužití s manželem. Žalobkyně tak má právo na prodloužení dlouhodobého pobytu i přesto, že se s manželem rozvedla. Co se týče omezení udělení povolení k pobytu žadateli v případě rozpadu rodinného vztahu v druhém pododstavci čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES, česká vnitrostátní úprava takové omezení neobsahuje.
3. Správní orgány rovněž nesprávně vyhodnotily dopad napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejího syna. Žalobkyně je rozvedená, syn jí byl svěřen do péče a otec přispívá výživným. Pracuje jako živnostnice a příjmy z tohoto podnikání jsou jejím jediným příjmem. V případě návratu do Vietnamu nemá pro sebe a syna žádné zázemí ani zdroj obživy. Na území České republiky žije od roku 2008, což je dle zákona o pobytu cizinců dostatečně dlouhá doba pro integraci do české společnosti. Správní orgány rovněž nepřihlédly a nevypořádaly se se zájmem dítěte v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Syn žalobkyně se narodil roku 2010 na území České republiky a žije zde celý svůj život, v době podání žaloby byl přijat na základní školu. V případě návratu do Vietnamu by byl vytržen ze svého prostředí, o této zemi ví velmi málo a vietnamský jazyk ovládá hůře než český. Tvrzení, že žalobkyně může vzít syna do Vietnamu nebo jej nechat u babičky na území České republiky, je zjednodušené. Správní orgány se rovněž nezabývaly důsledky oddělení matky od dítěte.
4. Z výše uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

5. Ve vyjádření k žalobě se žalovaná neztotožnila s žalobními tvrzeními žalobkyně. Předně, zákon o pobytu cizinců upravuje omezení uvedené v druhém pododstavci čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES. Tím je právě negativní podmínka prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v § 46e odst. 2 písm. i) zákona o pobytu cizinců, tj. neplnění účelu. V napadeném rozhodnutí byla i dostatečným způsobem posouzena přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně. Žalovaná proto navrhla, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci soudem

6. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí ministerstva včetně řízení předcházejících jejích vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
7. Ze správního spisu byly zjištěny následující, pro věc podstatné skutečnosti. Z Cizineckého informačního systému vyplývá, že žalobkyni bylo uděleno dlouhodobé vízum za účelem podnikání s platností od 8. 11. 2008 do 21. 9. 2009, a povolení za týmž účelem s platností do 21. 9. 2011. Následně bylo žalobkyni s platností od 4. 5. 2010 do 3. 5. 2012 vydáno povolení

k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem sloučení s rodinou – tehdejší manžel, jenž měl na území povolen trvalý pobyt. Dne 28. 11. 2010 se jim na území České republiky narodilo dítě. Žádostí ze dne 16. 4. 2012 pak žalobkyně požádala o prodloužení doby platnosti tohoto povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny (řízení o této žádosti je předmětem projednávané věci), ta však byla zamítnuta. Ministerstvu v řízení o žádosti vznikla pochybnost, zda žalobkyně s manželem sdílí společnou domácnost, neboť k žádosti nedoložila příjmy manžela. Za účelem úplného zjištění stavu věci ministerstvo provedlo prostřednictvím Policie České republiky pobytovou kontrolu na adrese, na které se měla žalobkyně zdržovat, zde však nebyla zastížena. Následně proto předvolalo žalobkyni k výslechu. Během výslechu (viz protokol ze dne 29. 4. 2014, č. j. OAM-20931-22/DP-2012) žalobkyně mj. sdělila, že její manžel utekl asi před dvěma lety do Vietnamu, nic o něm neví a chtěla by se s ním nechat rozvést. Zmocněný zástupce žalobkyně Ing. T. uvedl, že se žalobkyně po odcestování manžela do Vietnamu odstěhovala ke své matce. Žalobkyně tuto skutečnost potvrdila a dodala, že jí její matka hodně pomáhá, je její jedinou dcerou a ve Vietnamu nikoho nemá a nemá tam ani žádný majetek. Ministerstvo následně z Cizineckého informačního systému zjistilo, že žalobkyně již v listopadu 2011 změnila adresu svého pobytu z původní adresy v Ostravě, která odpovídala adrese pobytu jejího bývalého manžela, na adresu v Brně. Dospělo proto k závěru, že žalobkyně s manželem na území České republiky již společně nežila nejméně od této doby. Tento skutkový stav pak správní orgány shodně vyhodnotily jako neplnění účelu pobytu. Žalovaná pak v odvolacím řízení tuto argumentaci potvrdila na základě změny v Cizineckém informačním systému, dle kterého bývalý manžel žalobkyně dne 26. 9. 2016 nahlásil změnu rodinného stavu a předložil rozsudek o rozvodu manželství s žalobkyní s vyznačením doložky právní moci.

8. Z výše provedené rekapitulace vyplývá, že mezi stranami není sporu o tom, že žalobkyně s manželem již delší dobu nežila. Spornou se však stala otázka, zda žalobkyně měla i přes tuto skutečnost právo na prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny v souvislosti s čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES.
9. Soud tedy předně obecně uvádí, že směrnice 2003/86/ES, na kterou se žalobkyně odvolává, byla přijata za účelem stanovit podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států (viz čl. 1 směrnice). Vychází přitom ze zásady ochrany rodiny, respektu k rodinnému životu a respektu k základním právům a zásadám uznaným zejména v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a v Chartě základních práv Evropské unie. V tomto směru pozitivně stanoví okruh osob – rodinných příslušníků, kterým lze povolit pobyt, s výhradou dodržení podmínek uvedených v kapitole IV, která upravuje požadavky na uplatnění práva na sloučení rodiny.
10. Do národního právního řádu byla směrnice 2003/86/ES transponována zákonem č. 428/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a to s účinností od 24. 11. 2005 (blíže viz sněmovní tisk 916, 4. volební období 2002–2006, dostupný v digitálním depozitáři na www.psp.cz). Nově tak § 42a a § 42b zákona o pobytu cizinců upravovaly povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, a v souladu se směrnicí vymezily rozsah rodinných příslušníků, na něž bude uplatňován zvýhodněný režim vyplývající z této směrnice. Konkrétně obsah čl. 15 citované směrnice pak český zákonodárce promítl do obsahu § 45 normativního textu zákona o pobytu cizinců (původní text § 45 byl označen jako odst. 1 a byl doplněn o odstavce 2 až 6). Článek 15 odst. 1 má svůj odraz v § 45 odst. 2 rozhodného znění zákona o pobytu cizinců, dle kterého je cizinec s povoleným dlouhodobým pobytem za účelem společného soužití rodiny oprávněn po 3 letech pobytu na území nebo po dosažení věku 18 let požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem. Směrnice 2003/86/ES navíc v tomto směru nezakázala členským státům přijmout doplňující či rozšiřující právní úpravu, dle čl. 15 odst. 4 této směrnice podmínky týkající se

udělení a doby trvání samostatných povolení k pobytu má stanovit vnitrostátní právo. Co se pak týče čl. 15 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2003/86/ES [tedy textu: „*Členské státy mohou omezit udělení povolení k pobytu uvedené v prvním pododstavci manželovi nebo nesezdanému partnerovi v případech rozpadu rodinného vztahu.*“], je jeho odrazem právě § 46a odst. 2 písm. i) rozhodného znění zákona o pobytu cizinců.

11. V projednávaném případě správní orgány žádost žalobkyně o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za účelem společného soužití rodiny dle § 42a zákona o pobytu cizinců zamítly, neboť zde byl dán důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto povolení dle § 46a tohoto zákona (viz poslední věta jeho § 44a odst. 4). Je tak zjevné, že správní orgány příslušnou právní úpravu zákona o pobytu cizinců, která reflektuje směrnicí 2003/86/ES, v řízení o žádosti žalobkyně aplikovaly. To, že se již dále výslovně nevypořádaly se směrnicí 2003/86/ES, tak není vadou, neboť jí implicitně aplikovaly prostřednictvím příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Tato námitka žalobkyně proto není důvodná.
12. Co se pak týče žalobní výtky, že správní orgány měly žalobkyni povolit prodloužení pobytu za účelem společného soužití rodiny, a to právě na základě čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES, ani tu soud neshledal důvodnou. Smyslem čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/86/ES, kterého se žalobkyně dovolává, není opětovné získání povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny, nýbrž po určité době nabídnout cizinci, který vstoupil (a pobýval) na území z důvodu sloučení rodiny, možnost žádat o samostatné povolení k pobytu nezávisle na nositeli oprávnění. Znění čl. 15 směrnice proto nelze vyložit tak, že se jedná o pět let pobytu na základě jakéhokoliv pobytového oprávnění, jak tvrdila žalobkyně. Možnost získat samostatné povolení k pobytu je tedy cizinci dána po určité době, za stanovených podmínek, nebo na základě určitých okolností dle čl. 15 odst. 3 předmětné směrnice (v případě rozvodu, rozluky či úmrtí). V zákoně o pobytu cizinců se jedná o podmínky změny účelu pobytu na území, a to tak, že stanoví lhůtu 3 roky (vnitrostátní úprava je tak příznivější než úprava směrnice), po jejímž uplynutí má rodinný příslušník právo na samostatné povolení k pobytu. Možnost žádat o změnu účelu pobytu dle § 45 odst. 2 až 4 zákona o pobytu cizinců se tak vztahuje jen na ty cizince, kteří splňují kumulativně zákonem stanovené podmínky, tj. že na území vstoupili za účelem společného soužití podle § 42a a že jsou držitelé povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem (a v případě odst. 3 a 4 i za předpokladu splnění dalších podmínek). Tato omezení se tedy nevztahují na cizince, kteří na území přicestovali za jiným účelem, než je společné soužití rodiny podle § 42a, a teprve následně zde pobývali na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jak je tomu v případě žalobkyně. Je tomu tak proto, aby bylo zamezeno případnému využití tohoto účelu pobytu pro vstup na území, kdy účelem pobytu jsou od počátku jiné důvody. Aby se toto ustanovení mohlo na případ žalobkyně aplikovat, musela by na území vstoupit a pobývat za účelem sloučení s manželem, a to po dobu alespoň 3 let, a žádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, tyto podmínky však žalobkyně nesplnila.
13. Správní orgány tak postupovaly zcela zákonně, pokud žalobkyni neprodloužily povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití s manželem, pokud žalobkyně v žalobě nijak nerozporovala, že s (bývalým) manželem na území České republiky za tímto účelem nepobývala. Předpokladem pro plnění účelu pobytu – sloučení rodiny – je totiž společné soužití rodinných příslušníků na území České republiky, kde má některý z nich povolený pobyt (viz § 42a odst. 3 zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění). V projednávaném případě byl nositelem primárního pobytového oprávnění (jež bylo předpokladem ke sloučení rodiny) manžel žalobkyně, který měl na území České republiky povolen trvalý pobyt. Pokud je účelem sloučení rodiny udržování příbuzenského vztahu a rozvíjení rodinných vazeb (zde mezi manželi), k jeho plnění nestačí pouze trvajícím vztah mezi manželi, ale podmínkou je také jejich společné soužití na území (viz blíže např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 1 Azs 250/2014-37; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Správní orgány tak

postupovaly v případě žádosti žalobkyně zcela zákonně, pokud pobytové oprávnění žalobkyni neprodloužily, neboť pomyslný účel nemohl být v případě žalobkyně naplněn.

14. Žalobkyně správním orgánům vytýkala také nesprávné posouzení otázky přiměřenosti dopadů správního rozhodnutí o zamítnutí žádosti a neprodloužení platnosti jejího povolení k dlouhodobému pobytu ve vztahu k jejímu soukromému a rodinnému životu dle § 174a zákona o pobytu cizinců, jakož i do života jejího nezletilého syna. Soud se proto dále zabýval tím, zda správní orgány při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o neprodloužení platnosti povolení žalobkyně do jejího soukromého a rodinného života postupovaly v intencích vnitrostátních právních předpisů, unijních předpisů, Úmluvy o právech dítěte a judikatury Evropského soudu pro lidská práva, jejichž promítnutí do vnitrostátního práva představuje § 46a odst. 2 věta druhá a § 174a zákona o pobytu cizinců.
15. Předně, Úmluva o právech dítěte stanoví, že státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy, se zavazují respektovat a zabezpečit práva stanovená touto úmluvou každému dítěti nacházejícímu se pod jejich jurisdikcí bez jakékoli diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického nebo sociálního původu, majetku, tělesné nebo duševní nezpůsobilosti, rodu a jiného postavení dítěte nebo jeho rodičů nebo zákonných zástupců (čl. 2 odst. 1). Podle čl. 3 citované Úmluvy platí, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány, přičemž státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná a správní opatření.
16. I dle Nejvyššího správního soudu je nutno ustanovení zákona o pobytu cizinců upravující dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny [§ 46a, § 46b, § 46 odst. 3 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. h) a § 9 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců] interpretovat ve světle směrnice 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny, jejímiž ústředními prvky jsou respekt k rodinnému životu a nejlepší zájmy nezletilých dětí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 6/2012-29). Z tohoto rozsudku Nejvyššího správního soudu pak dále plyne, že zásah do rodinného života cizince a jeho rodinných příslušníků v důsledku nepovolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny či jeho zrušení lze v kontextu směrnice 2003/86/ES srovnávat se zásahem do rodinného života a práva na volný pohyb v důsledku vyhoštění občana Evropské unie. Význam rodinného života cizince je takto umocňován právě v důsledku aplikační praxe vycházející z této směrnice. Podle čl. 5 odst. 5 směrnice 2003/86/ES při posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí. Podle čl. 17 této směrnice členské státy berou náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu v případě, že žádost zamítnou. Článek 17 a čl. 5 odst. 5 této směrnice tedy ukládá členským státům zohlednit zájmy chráněné Evropskou úmluvou o lidských právech a Úmluvou o právech dítěte.
17. Správní orgány tak byly povinny se zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně zabývat, což také učinily. Vycházely přitom z informací o rodinném a sociálním zázemí získaných přímo od žalobkyně při výslechu dne 29. 4. 2014, dále z úředního záznamu o provedené pobytové kontrole, z informačního systému cizinců, i ze samotné žádosti. Za stěžejní považovaly skutečnost, že již netrvá společné soužití žalobkyně s manželem, pro které bylo povolení pobytového oprávnění žalobkyni uděleno. Konkrétně Ministerstvo vnitra dopad rozhodnutí do rodinného života žalobkyně považovalo za přiměřený, neboť nezletilý syn žalobkyně byl v rozhodné době velmi malý a neplnil ani školní docházku, tudíž nic nebránilo, aby v případě nutnosti vycestoval z území spolu s matkou, nebo zůstal na území České republiky s jeho

babičkou. V případě nutnosti vycestovat z území nebyl žalobkyni zakazován další pobyt na území, nebylo jí tedy ani bráněno získat nové oprávnění pobytu na území, o jehož vydání by si však musela požádat v zemi původu (viz str. 4 rozhodnutí ministerstva). Žalovaná se pak k namítanému zásahu do rodinného a soukromého života vyjádřila na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí v obecné rovině s odkazy na relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího správního soudu, jakož i Ústavního soudu. Se závěrem ministerstva se ztotožnila a uvedla, že žalobkyně v souvislosti s dopadem do soukromého a rodinného života v průběhu celého řízení o žádosti pasivní, své tvrzení stran osobních vazeb na území uváděla jen v obecné rovině a ničím je nedokládala.

18. Zdejší soud musí s žalobkyní souhlasit v tom, že výše citovaná odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nelze považovat za ideální. Například se nijak blíže nezabývaly vztahem žalobkyně s její matkou, na jejíž podporu byla žalobkyně odkázána, a která se očividně také značně podílela na výchově jejího syna. Nelze se ani ztotožnit s tvrzením žalované, že žalobkyně v tomto směru ničeho nenamítala. Již při výslechu dne 29. 4. 2014 totiž uvedla, že bydlí společně se synem a matkou, která ji velmi pomáhá a v době, kdy žalobkyně pracuje mimo bydliště, se o jejího syna stará. Z výslechu dále vyplynulo, že žalobkyně je její jedinou dcerou, ve Vietnamu nikoho nemá ani nevlastní žádný majetek. V odvolání pak žalobkyně citovanou argumentační linii zopakovala. Žalovaná pak ve svém rozhodnutí sice nijak nerozporovala, že žalobkyně na území pobývá s nezletilým synem a s matkou, na jejíž podporu je dle předložených dokladů odkázána, nijak blíže ale dopad rozhodnutí do těchto rodinných vazeb žalobkyně nebo jejího syna nerozvedla. Naopak pobyt (bývalého) manžela mimo území České republiky měl opodstatňovat závěr, že rozhodnutí z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyně nepřiměřenými nejsou. Takové odůvodnění se tedy jeví jako nedostatečné, přesto však soud dospěl k závěru, že tato vada ve výsledku nemá vliv na závěr o nedůvodnosti žaloby.
19. Jak uvedla již žalovaná, v konkrétní právní situaci projednávané věci nelze očekávat, že správní orgán vydá žalobkyni povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky, pokud je mu současně známo, že žalobkyně tento účel neplní, resp. jej nemůže plnit, protože s nositelem oprávnění, se kterým se žalobkyně slučuje, již nežije, žádné rodinné vazby rozvíjet nechce a manželství je rozvedeno. Tímto soud nepochybně to, že žalobkyně na území České republiky jiné rodinné vazby má, a to konkrétně se synem a svou matkou, kteří zde mají pobytová oprávnění. Tyto vazby však bez dalšího nemohou být titulem pro udělení prodloužení povolení dlouhodobého pobytu za účelem soužití s manželem žalobkyně. Respektování a ochrana rodinného života spočívá v ochraně skutečných a trvalých rodinných vazeb, které má cizinec na území České republiky. Zásahem do těchto vazeb by pak v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Výjimkou by mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost jeho vycestování. Tak tomu však v projednávaném případě není. Žalobkyně měla možnost využít jiného pobytového oprávnění, konkrétně mohla žádat o změnu účelu dlouhodobého pobytu dle § 45 zákona o pobytu cizinců, což ostatně již v průběhu řízení o projednávané žádosti učinila, neboť podala žádost o změnu účelu pobytu za účelem podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná. Právě tato alternativa mohla žalobkyni poskytnout shodnou intenzitu nároku na rodinný život, jakou měla v úmyslu získat svou žádostí o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny – tedy realizovat svůj rodinný život se synem a svou matkou, nikoliv již s manželem. Dle soudu zde tedy existovala jiná možnost, jak žalobkyně mohla udržovat kontakt se svou rodinou (synem a matkou), za zachování stejné intenzity nároku.
20. Pokud jde o výše citovaný čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, jímž žalobkyně argumentovala v žalobě, pak jej žalovaná v napadeném rozhodnutí respektovala, pokud nedošlo k zamezení možnosti pěstovat rodinný život syna spolu s matkou (žalobkyní) a popř. i s otcem v zemi původu. Je na

místě zdůraznit, že předmětné rozhodnutí o neprodloužení pobytového oprávnění za účelem soužití s manželem není rozhodnutím, jímž by byl kontakt žalobkyně se synem explicitně vyloučen. Žalobkyně, stejně jako její syn, mají občanství cizího státu, kde mohou žít společně. Nízký věk syna žalobkyně navíc usnadňoval jeho integraci do domovského prostředí v zemi původu.

21. Následně se soud v uvedených souvislostech zabýval tvrzením žalobkyně, že již od roku 2008 dosáhla na území České republiky určitého stupně integrace, stejně tak jako její syn, který žije na území České republiky celý svůj život, a v září 2017 nastoupil do základní školy v Brně. Tyto námitky se jeví jako logické, neboť v době podání žaloby uplynulo od podání žádosti již mnoho let a skutkový stav věci se tak nepochybně změnil, neboť s každým dalším rokem pobytu žalobkyně a jejího syna se fakticky prohlubuje jejich integrace do společnosti. Pro soud je však klíčové, že v případě posuzování zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince je rozhodující stav v době vydání odvolacího (napadeného) rozhodnutí žalované (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 6 Azs 11/2019–36, nebo ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015–43), jakkoli ve věcech týkajících se cizinců může ve výjimečných případech dojít i k situaci, kdy soud akceptuje změnu skutkového stavu po vydání správního rozhodnutí (zejména z hlediska respektování zásady *non-refoulement*). K novým tvrzením lze např. přihlížet tehdy, pokud postupem správního orgánu nebyla dána účastníku možnost ve správním řízení uplatnit svá tvrzení, důkazy či návrhy důkazů. Také pokud by lpění na znění § 75 odst. 1 s. ř. s. a nezohlednění skutečností nastalých po právní moci správního rozhodnutí správním soudem mohlo přímo vést k zásahu do rodinného života žalobce, a tím k možnému porušení čl. 8 Úmluvy, bylo by vskutku namíste § 75 odst. 1 s. ř. s. prolomit, typicky proto, že žalobce již nemá jiný prostředek ochrany proti zásahu do rodinného života (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016–29). Tak tomu však dle názoru soudu v projednávaném případě není, neboť zde existuje jiné správní řízení, které může právo žalobkyně podle čl. 8 Úmluvy a čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie dostatečně ochránit. Nebyl zde proto ani žádný důvod prolomit meze stanovené § 75 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně je nadále oprávněna pobývat v České republice na základě jiných pobytových titulů, splní-li podmínky pro jejich vydání. Lze tak sice připustit, že samotná délka řízení se nepochybně podílí na prohloubení sociálních vazeb žalobkyně na území České republiky, jakož i prohloubení integrace jejího syna do společnosti kupř. zahájením školní docházky v české škole, tyto skutečnosti však soud vzhledem k výše uvedenému nezohlednil. Žalobkyně je ale bezpochyby může uplatnit v řízení o změnu účelu dlouhodobého pobytu, tedy zejména o studium svého syna v České republice, jakkoli tato poznámka nikterak nepředjímá výsledek řízení o žádosti o jiné pobytové oprávnění. Soud tak s ohledem na výše uvedené neshledal zásah rozhodnutí žalované do soukromého a rodinného žalobkyně nepřiměřeným.

V. Závěr a náklady řízení

22. Soud tedy shledal námitky žalobkyně nedůvodnými. V řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti. Z těchto důvodů zdejší soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. dubna 2020

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu